

A Panorama portugáliai, magyarországi, franciaországi, németországi és lengyelországi projektekhez látogat el, valamint egy közös francia–belga projektet is szemügyre vesz, hogy élőben tanulmányozhassa az integrált fejlesztés különböző formáit.

Kreatív klaszterek: a kreativitás mint ösztönző erő

A középkori épületeiről híres portugáliai Óbidos népszerű úti cél turisták számára. Ez a festői város és környezete pezseg a kreativitástól: egy kreatív klaszter friss üzleti ötletekkel látja el a régiót, és ennek pozitív hatásai a hagyományos vidéki gazdaságban is érezhetőek.

Óbidos egykori Szent Mihály kolostorának felújított épülete ad otthont az ABC Support System szervezetnek, amely kreatív vállalkozóknak kínál segítséget. Formatervezés, turizmus, kiadás, ékszerek készítése: sokféle profil megfér egy közös tető alatt.

„Munkánk háttérben egy nagyon fontos gondolat áll: ha olyan területtel van dolgunk, amely kicsi vagy gazdasági nehézségekkel küzd, újítanunk kell, és egyedülálló projekteket kell kifejlesztenünk” – mondja Telmo Faria, Óbidos polgármestere. A „kreatív klaszter” projekt ezt az elképzelést ülteti át a gyakorlatba. A projekt ösztönzi a kreativitást a kisvárosokban, hogy ezáltal fellendítse a kulturális és gazdasági tevékenységet – tehát olyan módszert alkalmaz, amelyet hagyományosan nagyvárosokban vetnek be.

Míg a legfőbb célkitűzés a vállalkozói tevékenység bátorítása, az integrált megközelítésmód fontos járulékos hatásokkal is jár, például a tudásalapú gazdaságra vagy a lakóterületek felélesztésére nézve. Galériák, tematikus éttermek, specializált iskolák nyitása, valamint műhelyek és expók szervezése kéz a kézben jár az olyan ágazatok fejlesztésével, mint az idegenforgalom, a vendéglátás, a mezőgazdaság és a bútorgyártás, amelyek már régóta részét alkotják a helyi gazdaságnak.

A koncepciót egy 10 partnerhelyszínből álló hálózat ülteti át a gyakorlatba, amelyet Óbidos irányít.

KREATÍV KLASZTEREK – FINANSZÍROZÁS

A projekt teljes költségvetése: 709 337 €

Az ERFA hozzájárulása: 532 380 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creative-clusters/>

Magdolna negyed, Budapest: a helyi közösség mindennekfelett

Segítsünk az embereknek, hogy segíteni tudjanak magukon – ez az alapelv áll a Magdolna Negyed Program háttérben. A projekt szociális, gazdasági és környezeti problémákra keres megoldás, és a folyamat minden egyes lépésébe bevonja a lakosságot is.

A Magdolna negyed (Józsefváros kerületben) Budapest egyik legszegényebb része, ahol magasak a munkanélküliségi és bűnözési mutatók, alacsony a lakosság képzettségi szintje, és rosszak a lakhatási körülmények. A projektet 2005-ben indították el azzal a céllal, hogy megfordítsák ezt a helyzetet. Abból a feltételezésből indultak ki, hogy a városok regenerálásának mindhárom alapvető elemét (a társadalmat, a gazdaságot és a környezetet) figyelembe vevő integrált megközelítésmódról van szükség az életkörülmények javításához.

És ki lehetne alkalmasabb arra, hogy mindezt megvalósítsa, mint maga a lakosság? Azáltal, hogy bevonták őket a különböző intézkedések tervezésébe és végrehajtásába, minimalizálták a célok meghiúsulásának kockázatát.

Az elképzelés gyakorlati megvalósításának egyik példája a Mátyás tér restaurálását célzó projekt, amelynek szándéka, hogy a teret közösségépítő szereppel ruházzák fel. A terveket a helyszínen rendezett találkozók keretében vitatták meg a lakosokkal, közvélemény-kutatásokat végeztek a tervezési szakaszban, és az egyik helyi iskola tanulói „ülőbuckákat” építettek a térre. A további fázisok között szerepelt a közlekedés átszervezése, nyilvános vécé kiépítése, sétálóövezet létesítése, valamint közösségi központ nyitása a térre néző egykori kesztyűgyár épületében.

Ez a program az első olyan kísérlet Magyarországon, amely egy városrész rehabilitációját tűzi ki célul. A program megvalósításába közvetlenül bevonták a lakosságot, valamint társadalmi, kulturális és műszaki szempontokat is integráltak.

MAGDOLNA NEGYED PROGRAM – FINANSZÍROZÁS

A projekt teljes költségvetése: 8 180 047 €

Az ERFA hozzájárulása: 7 218 733 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.rev8.hu/>

Île-de-France: egy környezetbarátabb jövő építése

Az ökoépítészeti ágazat a Seine-Aval térség számára testre szabott megoldásnak bizonyult. Azáltal, hogy lendületbe hozzák ezt a jövőbe mutató iparágat, a régiót érintő kölcsönösen összefüggő problémák egész sorára is megoldást találhatnak.

A Szajna folyó partján Párizstól északnyugatra fekvő Seine-Aval területnek súlyos gondokat okozott az ipar leépülése, amely munkahelyek elvesztéséhez vezetett, valamint azt eredményezte, hogy a munkavállalók szakmai ismeretei már nem álltak összhangban a munkaerőpiac igényeivel. Ez az ingázók számának megugrását vonta maga után.

Kiderült, hogy az ökoépítészeti ágazat jól illeszkedik a terület szükségleteihez és erőforrásaihoz: a tervek szerint 2010-től kezdve évente 2500 új lakóházat építenek fel, valamint új iránymutatásokat dolgoznak ki az épületek hatékony energiafelhasználására vonatkozóan, így teremtve előnyös feltételeket Seine-Aval számára. További erőforrásként említhető a jelentős létszámú rendelkezésre álló munkaerő, az építőipari ágazathoz kötődő nagyszámú, már ma is működő vállalkozás, valamint a folyó közelsége. Pozitív járulékos hatásként az új technológiákhoz történő kapcsolódásnak köszönhetően az építőipari szakmák megítélése is javul.

Az integrált városfejlesztést célul kitűző In' Europe projekt keretében rendelkezésre bocsátott pénzügyi támogatásnak köszönhetően átfogó szolgáltatásokat tudtak kialakítani, többek között képzési intézményeket, vállalkozóknak nyújtott tanácsadást, valamint a kereslet ösztönzését szolgáló intézkedéseket. A „Környezetbarát Építés Ügynökség” 2009 júniusában nyitotta meg kapuit. Itt működik a környezetbarát építészeti képzési intézet (IFECO), amely az első ilyen jellegű szervezet a régióban.

Erőfeszítéseket tettek annak érdekében is, hogy növeljék a keresletet az ökoépítészeti ágazatban. Ezek tájékoztató kampányoktól olyan szabályozó intézkedésekig terjednek, amelyek a fa építőanyagként történő felhasználásának adnak nagyobb teret.

„Az intézet ösztönző hatást fejt ki” – magyarázza Jean-Marie Ripart, a projekt megvalósításáért felelős Communauté d'Agglomération Deux Rives de Seine szervezet gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási igazgatója. „Felkészíti a lakosságot a holnap munkaerőpiacára.”

IN' EUROPE PROJEKT A SEINE-AVAL TÉRSÉGBEN – FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK (2007–2013)

Regionális finanszírozás:

ERFA: 12 millió €

ESZA: 4 millió €

Egyéb források:

EAFRD: 1,07 millió €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.europeidf.fr>

Innovációs tőke: a kutatás kijuttatása a laboratóriumból a piacra

A lengyelországi Małopolska Regionális Fejlesztési Ügynökség (MARR) által kezelt tőkebefektetési alap kapcsolatot teremt a helyi kutatók és vállalkozók között.

Hála számos felsőoktatási, gazdasági és tudományos intézménynek a K+F ágazat a régió legfontosabb erőforrásai közé sorolható, amit olyan mutatók is tanúsítanak, mint a bejegyzett szabadalmak száma. Az alapot azért hozták létre, hogy a térség ki tudja aknázni ezeket a lehetőségeket és hasznot tudjon húzni az új ötletekből. Ennek egyik eleme, hogy az új technológiákat a kutatási egységekből el kell juttatni a piacra.

Igen sok ágazat profitálhat a pénzügyi támogatásból: IKT-val, megújuló energiával, környezetvédelemmel, egészségügyi technológiákkal, orvosi műszerekkel, valamint gyógyszeriparral foglalkozó projektek is pályázhatnak finanszírozásra.

A régió azonban nemcsak a gazdaság tekintetében élvezi mindennek előnyeit: a projekt az információs társadalom, a környezet és az egészségügyi szolgáltatások problémáira is megoldást keres, emellett a kutatási és oktatási intézmények is lehetőséget kapnak arra, hogy kapcsolatba lépjenek a szélesebb nyilvánossággal. A különféle problémakörök integrálása révén az életkörülmények általános javulása érhető el.

„Az alap segítségével előkészítjük a terepet a tudás és az innováció regionális fejlesztése számára” – fogalmaz Anna Welmińska, a MARR előinkubációval foglalkozó szakértője.

A finanszírozás rendelkezésre bocsátása két szakaszban történik: az előinkubációs fázisban megy végbe a projektek kiválasztása, a technológiai auditok, valamint egy magánbefektető kiválasztása. Ezt követi a tőkebetét fázisa.

A tulajdonrészek értékének felső határa 200 000 €. Eddig 40-en – köztük tudósok, kutatók és vállalkozók – vették igénybe az alapot.

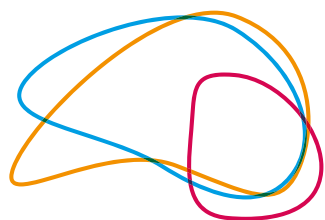
TŐKEBEFEKTETÉSI ALAP – FINANSZÍROZÁS (2009–2013)

Teljes költségvetés: 6 943 911 €

Az ERFA hozzájárulása: 85%

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.marr.pl/>

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Ahol a kultúrák találkoznak: a Lille–Kortrijk–Tournai Eurometropolisz

Az Eurometropolisz megteremtésének háttérében az az alapvető elgondolás állt, hogy megkönnyítsék a Lille, Kortrijk és Tournai városok közötti, határokon átnyúló háromszögben lakó emberek életét.

Ez a 2008-ban létrehozott európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) az észak-franciaországi Lille, valamint a belgiumi Kortrijk (Flandria) és Tournai (Vallónia) által alkotott városhalmazt foglalja magában. Ezt az agglomerációt számos elválasztó vonal szeli át: két ország három régiójára terjed ki, ahol két különböző nyelvet beszélnek (a franciát és a hollandot).

A területi fejlesztés különféle aspektusainak integrálása sikeres módszerek bizonyult, amelynek révén felszámolhatók a térségben érvényesülő akadályok. „Olyan határtérségről van szó, amely nagy hagyományokkal rendelkezik a határon átnyúló, különböző szintű kapcsolatok terén” – fejt ki Céline Deléglise, az Eurometropolisz kommunikációs igazgatója. „Azonban továbbra is fennállnak olyan akadályok, amelyeket le kell küzdeni. A mi küldetésünk: el kell érniük, hogy ezek az eltérő kultúrák találkozzanak egymással. [...] Munkánk célja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatokat egyaránt előmozdítsuk.”

Abban a struktúrában, amelyet e cél elérése érdekében hoztak létre, szerepet kapnak az egyes régiókhoz kötődő politikai képviselők, szakértők, valamint a civil társadalom is. Az Eurometropolisz kialakítására hat tematikus munkacsoportot állítottak fel. Ezek a gazdasági fejlődésre, a mobilitásra, a területi stratégiákra, a lakossági szolgáltatásokra, a turizmusra és a kultúrára összpontosítanak.

Az általuk végzett munka már most is hozott változásokat az emberek mindennapi életében. Olcsóbbak lettek a vasúti jegyek Lille és Kortrijk között, valamint közvetlen járatot hoztak létre Kortrijk és Tournai között, így az ingázók pénzt és időt takarítanak meg. A mobilitás javulásának köszönhetően a határon átvélő álláspiac is jelentős lendületet kapott. Az utóbbit veszi célba az évenként megrendezett, határon átnyúló állásexpó is, ahol a három régióból érkező munkaadók és álláskeresők találkozhatnak egymással. A 2010-es expót október 28-án Kortrijkban rendezik meg.

A regionális, nemzeti és nyelvi határokon túl fekvő látványosságok meglátogatását megkönnyíti a határon átnyúló turisztatérkép. A tervek között szerepel egy közös kulturális menetrend kiadása is.

A szociális szempontok szintén közel állnak az Eurometropolisz döntéshozóinak szívéhez. A szociális otthonok tevékenységük célpontjai között szerepelnek: „Fel kell számolnunk az akadályokat, hogy a keresletet összhangba tudjuk hozni a kínálattal” – mondja Deléglise. Ehhez nem csupán a határ túloldaláról érkező gondozottak felvételének adminisztratív vonatkozásai tartoznak hozzá, hanem az is, hogy rendelkezésre álljon a megfelelő nyelvtudás a gondozó személyzet körében.

A nyelvi nehézségek általános problémát jelentenek, de tervbe vannak véve olyan célzott tevékenységek, amelyekkel felülkerekedhetünk ezeken. A Transfrontalia projekt, amely az EU INTERREG IV programja keretében regionális támogatásra jogosult, ösztönözni fogja mindkét nyelv tanulását és használatát a három régióban.

A Lille–Kortrijk–Tournai háromszög a legnagyobb határokon átvélő agglomeráció Európában. Ezt a sokszínű térséget kétmillió ember lakja, területe 3 550 km². A projektben 145 önkormányzat és 14 országos, regionális és helyi szintű állami hatóság vesz részt.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.lillemetropole.fr/>

MI AZ EGTC?

Az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) egy európai jogi eszköz, amely 2007 augusztus 1. óta közvetlenül alkalmazható az EU valamennyi tagállamában. Célja a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködés javítása. Lehetővé teszi a regionális és helyi hatóságok számára, hogy jogi személyiséggel rendelkező együttműködési struktúrákat létesítsenek. A Lille–Kortrijk–Tournai Eurometropolisz az első ilyen jellegű szervezet.

Integrált városfejlesztés Lipcsében: egy formálódó sikertörténet

A Kelet-Németországban fekvő Lipcse városa figyelemre méltó átalakuláson ment át a legutóbbi évtizedekben. Sikerült elérni a munkanélküliségi ráták csökkenését és az életminőség általános növekedését, és ezt a tendenciát a népességszám növekedése is tükrözi. E folyamat háttérében az integrált városfejlesztésről szóló Lipcsei Charta megvalósítása áll.

A Chartát a fenntartható nagyvárosok fejlesztésének európai keretrendszereként 2007-ben fogadták el egy Lipcsében rendezett, informális miniszteri találkozó alkalmával. Az ezt követő folyamat 2008-ban kezdődött el, amikor kidolgozták a „fenntartható nagyváros referenciakeretrendszerét”. Az LC-FACIL nevű szervezetet (amely egy hat nagyvárosból álló URBACT-munkacsoport) azért hozták létre, hogy „helyi kísérleti terepet” kínáljon az ilyen jellegű európai szintű tevékenységek számára.

A kezdeményezés egyik fő partnereként Lipcse jelentős tapasztalatokkal rendelkezik: az utóbbi évtized során a lepusztult városrészek regenerálása terén szerzett tapasztalatok hatására a város 2009-ben kidolgozta a település egészére kiterjedő „integrált városfejlesztési koncepciót”. A keretrendszer által lefedett témakörök széles spektruma betekintést enged az ilyen típusú fejlesztési stratégia összetettségébe: kiterjed ugyanis egyebek mellett a lakhatásra, a munkaerőpiacra, a zöldövezetekre, az oktatásra, a kultúrára és a közlekedésre is. Interdiszciplináris célkitűzések és térbeli prioritások kijelölése révén jelentős javulást sikerült elérni.

Ma az életkörülmények javulásának és a dinamizált álláspiacnak köszönhetően a város sok fiatal felnőttet vonz. De ezt az integrált folyamatot tovább kell tökéletesíteni: mindennapi szinten is biztosítani kell a stratégia és az intézkedések közötti folytonosságot. A kiértékelési mechanizmusok és a nyomon követést szolgáló rendszerek biztosítják a közép- és hosszú távú fenntarthatóságot.

LC-FACIL: A FEJLESZTÉSI ÉS A MEGVALÓSÍTÁSI FÁZIS FINANSZÍROZÁSA (2009–2011)

A projekt teljes költségvetése: 299 240 €

Az ERFA hozzájárulása: 228 727 €

Egyéb forrásokból származó állami társfinanszírozás: 70 513 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/>

Lipcse belvárosa